

Lausunto

05.03.2025

Asia: VN/12439/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 7 §:n 7 momentin kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Hankinta-alueen kiellettyjä alueita koskeville säännöksille on esitetty kaksi eri sääntelyvaihtoehtoa. Kumpi olisi mielestänne selkeämpi?

-

Muu palaute esitysluonnoksesta.

Rajoitettu kestävyysjärjestelmä

Perustelumuistioon tulisi lisätä kuvaus rajoitetusta kestävyysjärjestelmästä. Energiaverotuksen vuoksi Suomessa on päätetty ottaa käyttöön rajoitettu kestävyysjärjestelmä 1 GWh vuodessa biokaasua tuottaville toiminnanharjoittajille, joiden laitosten kokonaislämpöteho on alle 2 MW. Rajoitetun kestävyysjärjestelmän vaatimukset ovat erilaiset kuin perustelumuistiossa ja RED3:ssa mainitussa yksinkertaistetussa kestävyysjärjestelmässä. Järjestelmien lakisääteiset erot tulee kirjata perustelumuistioon. Euroopan parlamentin ja neuvoston uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annettu direktiivi (EU) 2018/2001 ei koske rajoitettuja kestävyysjärjestelmiä, käytännössä kyseessä on verotuksen vuoksi tehty kansallinen laajennus RED:n vaatimukseen. Rajoitetun kestävyysjärjestelmän vaatimukset tulee pitää minitasoisina myös jatkossa, lisäksi kaikista kansallisista lisävaatimuksista tulee pyrkiä eroon energiaverotuksen uudistuksen yhteydessä. Energiavirasto on päivittänyt 31.1. kestävyyskriteeriohjettaan rajoitettujen kestävyysjärjestelmien osalta (Toiminnanharjoittajan kestävyyskriteeriohje; <https://energiavirasto.fi/documents/11120570/12778928/OHJE-Toiminnanharjoittajan-kest%C3%A4vyyskriteeriohje.pdf/6eafa3a2-4c7e-adea-c955-4959a54a8b6d/OHJE-Toiminnanharjoittajan-kest%C3%A4vyyskriteeriohje.pdf?t=1738319679623>).

Kaasuvirtauksen määrittäminen, kestävyyslainsäädännön 2 §

Kannattamme ehdotusta ottaa käyttöön rajausta soveltamisalaan direktiivin mukaisesti: kaasumaisia biomassapolttoaineita tuottavan laitoksen tapauksessa laitoksessa, jossa keskimääräinen biometaanin virtausnopeus on vähemmän kuin 200 m³ metaaniekvivalenttia/h mitattuna lämpötilan ja paineen normaaliolosuhteissa eli 0 °C:n lämpötilassa ja 1 baarin ilmanpaineessa tai jos biokaasu koostuu metaanin ja palamattomien muiden kaasujen seoksesta, metaanin virtausnopeus on edellä vahvistettu kynnyisarvo uudelleenlaskettuna suhteessa seoksen sisältämään metaanin tilavuusosuuteen.

Lain toimeenpanon osalta on kuitenkin vielä useita selvennettäviä kohtia pienten biometaanin tuotantolaitosten osalta, jotka tarvitsevat lisäselvennystä. Perustemuistioon olisi selvennettävä, mikä käytännössä muuttuu nykyisille laitoksille, jotka tuottavat 50 tai 100 m³. Toimeenpanon osalta perusteluun olisi hyvä tarkentaa, miten esitys vaikuttaa jakeluvaihtoehtoihin. Olisi tärkeää, että myös pienen kokoluokan biometaanin tuotantolaitoksilla valmistettava biometaani olisi mahdollista hyödyntää jakeluvaihtoehtojen täyttämiseksi.

Lisäksi tulisi varmistaa, ettei rajoitetun kestävyysjärjestelmän ja kestävyysjärjestelmävelvollisten välille jää joukkoa toimijoita. Käytännössä rajoitettua kestävyysjärjestelmää tulee laajentaa biometaanilaitoksille, jos kansallinen energiaverotusjärjestelmä sitä vaatii biokaasun veroedun saamiseksi.

Lisäksi tulisi selventää, miten pykälää 6 (Kasvihuonekaasupäästövähennys) sovelletaan olemassa oleville pienille biometaanilaitoksille.

Lisäksi tulisi selventää, miten keskimääräinen biometaanin virtausnopeus lasketaan. Keskiarvoinen kalenterivuositarkastelu olisi toimiva ratkaisu. Näin on esimerkiksi sähkön verottomuudessa. Toinen vaihtoehto on mainita laitoksen kilpitehosta.

2 §:n kohta ”mitattuna lämpötilan ja paineen normaaliolosuhteissa eli 0 °C:n lämpötilassa ja 1 baarin ilmanpaineessa” on ristiriitainen ja osin mahdoton. Parempi muotoilu ja käänne direktiivistä olisi esimerkiksi ”määritettynä lämpötilan ja paineen standardiolosuhteisiin eli 0 °C:n lämpötilassa ja 1 baarin kaasunpaineessa”.

Todentamiskustannukset

Kestävyyjärjestelmien todentaminen tehdään konsulttityönä. Konsulttityön lisäksi asiakkaan tulee maksaa myös konsultin matkakulut. Perustelumuiustiossa todetaan, että todentajien lukumäärä on vähäinen Suomessa ja käytännössä todennuspalveluille on enemmän kysyntää kuin on tarjontaa. SBB pitää tärkeänä, että yritysten todentamisvelvoitteet pidetään minimitasoisena direktiivin vaatimuksiin nähden. Käytännössä todentamiset tulee toteuttaa riittävän yksinkertaisina ja todentamiskertoja harvennettava. Erityisesti pienten toimijoiden osalta todennuskulut ovat huomattavan suuria verrattuna kestävyjärjestelmän tuomiin tuloihin nähden.

Unionin tietokanta

Unionin tietokantaan ja kansalliseen toimeenpanoon liittyvissä asioissa olisi tärkeää, että Suomi käy tiivistä keskustelua Euroopan komission kanssa. Perustelumuiustiossa tuodaan esille, että Unionin tietokanta voi aiheuttaa muutoksia kansalliseen kestävyjärjestelmään ja soveltamisalaan. On tärkeää, että toimeenpanon yhteydessä voidaan huomioida Suomen erityispiirteet eikä toimeenpano johda kohtuuttomiin muutoksiin kansallisessa kestävyjärjestelmässä. On tärkeää varmistaa, että kansallinen järjestelmä on sujuva ja hallinnolliset kustannukset minimoiva.

Komissio edellyttää, että tietokantaan merkitään eräkohtaisesti valtiontuet. SBB esittää, että perustelumuiustioon täsmennetään, että tuleeko laitosten saamat investointituet, jakeluvelvoite ja ETS2 ilmoittaa tietokantaan. Selkeitä olisi, että tietokantaan merkittäisiin jäsenmaissa selkeät valtiontuet, joita ovat erityisesti tuotantotuet. Lisäksi esimerkiksi investointitukien osalta olisi hyvä täsmentää joku tietty aikaraja, minkä jälkeen saatua investointitukea ei enää katsottaisi valtiotueksi. Esimerkiksi maataloustukien (CAP) alla myönnettyissä maatilojen investointituissa on viiden vuoden karenssi, jona aikana investointitukea saanut maatila ei saa myydä tuotettua energiaa tilan ulkopuolelle. Aikoinaan saatu investointituki ei voi määrittää tuotettua energiaa loputtomasti. On myös oleellista, että rajoitettu kestävyjärjestelmän erityispiirteet huomioidaan, kun tietokannan toimeenpanoa tehdään Suomessa.

Ei-uusituvan energian hyödyntäminen uusiutuvan energian tuotannossa

Energiaviraston tulkinnan mukaan biokaasun tuotannossa (laitoksen omakäyttö) ei voi hyödyntää maakaasua, vaikka tuotetun biokaasun khk-päästövähennysvaatimus täyttyy. Tämä on mielestämme tarpeeton rajoitus ja osin epäsuhta esimerkiksi sähköön, joka tuotantolaitoksella voi olla myös uusiutumaton kansallisen sähkön jäännösjakauman mukaisesti. Lisäksi uusiutuvien polttoaineiden kuljetuksissa voidaan hyödyntää fossiilillisiä polttoaineita.

Violainen-Hynnä Anna
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry